

פרסומת למחזרה של זנגויל על כור ההיתוך
האמריקאי-מאת לא ידוע - University of Iowa
Libraries Special Collections Department
[[1]]ויקפדיה נחלת הכלל

מבקש המולדת

"אני ד"ר הרצל, עזור לי להקים את המדינה היהודית". הבקשה שהייתה בפיו של הגבר המזוקן שפקד את ביתו בלונדון בסוף 1895 זעזעה את עולמו של ישראל זנגביל. זנגביל, בן למשפחת מהגרים יהודיים מרוסיה שהתיישבה בלונדון, כבר נודע בתקופה זו כסופר מפורסם, שספריו על המשבר שחווה העם היהודי נודעו ברחבי העולם. זנגביל נשבה בקסמו של הרצל והיה מראשי הכותבים בעיתונות הציונית. כמי שהעריך שהסיכוי להתיישבות בארץ ישראל קלוש, תמך בהתלהבות בהצעת אוגנדה שבה ראה מענה לבעיה היהודית. לאחר דחיית ההצעה ומות הרצל, פרש מהתנועה הציונית והקים את התנועה "הטריטוריאליסטית", שביקשה להקים מדינה יהודית במקום כלשהו בעולם שבו נראה כי יש סיכוי ריאלי יותר להצלחה מאשר בארץ ישראל. באחרית ימיו חי זנגביל בארצות הברית, ומחזהו, "כור ההיתוך", שעסק במהגרים באמריקה, טבע את מטבע הלשון שהיה בשימוש שנים רבות - לשבח או לגנאי - בארצות הברית ולאחר מכן גם בישראל. זנגביל, שיחד עם רעייתו אדית איירטון, היה פעיל בתנועה לשוויון זכויות הנשים, נפטר בכ"ב באב תרפ"ו (1.8.1926)